

1. Obiekt

SPICHLERZ (6)

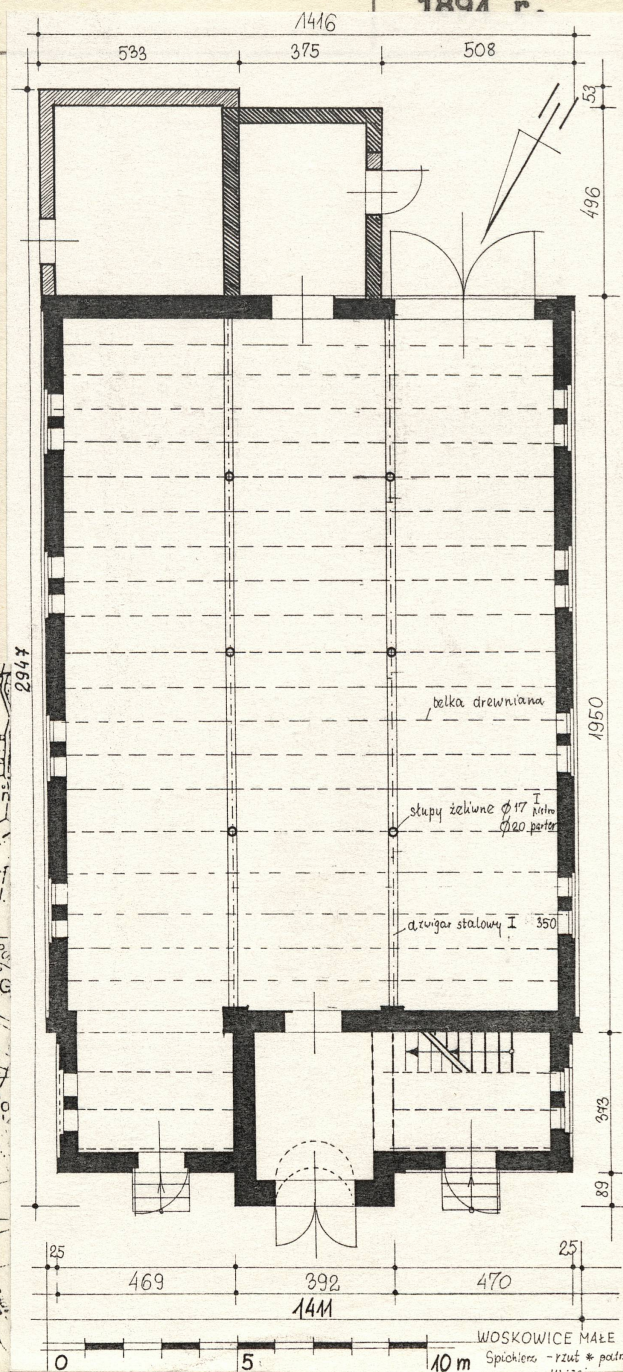
2. Czas powstania

1894 r.

3. Miejscowość

WOSKOWICE MAŁE

11. Zdjęcia, plan sytuac

4. Adres **Woskowice Małe nr 15
46-142 Bukowa Śląska**

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo **opolskie**

gmina **Namysłów**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

**Lorzendorf
Lorenzdorf (Volke Lorzendorf)
1353 r. - Lorenczendorf**

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975 r.

województwo **opolskie**

powiat **Namysłów**

8. Właściciel i jego adres

**Agencja Własności Rolnej
Skarbu Państwa - Opole
ul. 1 Maja 6**

9. Użytkownik i jego adres

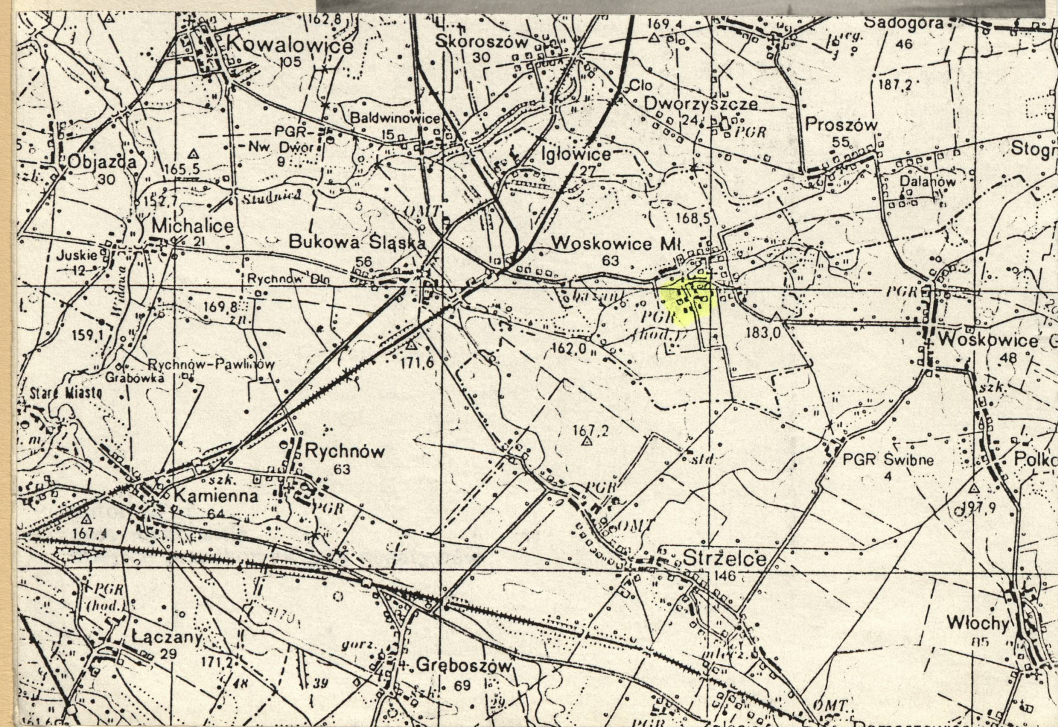
**Przedsiębiorstwo Produkcji
Rolnej "PLON" Spółka z o.o.
Woskowice Małe Nr 15 tel.
46-142 Bukowa Śląska 19-11-21**

10. Rejestr zabytków

1055/65 10.06.1965

Nr data

Spasolnie

Spichlerz wybudowany został w 1894 r.
(data umieszczona w okulusie wieży
od strony zachodniej).

1. SYTUACJA.

Woskowice Małe to wieś położona w odległości 11 km na pn.-wsch. od Namysłowa, oddalona ok. 3 km na wschód od głównej drogi krajowej (nr 453) prowadzącej z Namysłowa do Kępna. Założenie pałacowe współtworzy układ przestrzenny wsi, usytuowane jest w południowej części wsi na zachodnim jej krańcu, przylega ono do południowej krawędzi lokalnej drogi (obecnie o nawierzchni asfaltowej) prowadzącej z Bukowej Śląskiej w kierunku wschodnim do Woskowic Górnych. Zespół folwarczny zajmuje teren w zachodniej części założenia pałacowego.

Spichlerz (6) stoi w centrum zespołu folwarcznego, na podwórzu, pomiędzy północnym i południowym wnętrzem podwórza, w odległości 70 m na południe od pałacu. Spichlerz główną elewacją szczytową zwrócony jest w stronę podwórza wnętrza podwórza, w kierunku pn.-zach.

2. MATERIAŁ.

Ściany wraz z cokołem murowane z cegły ceramicznej czerwonej na zaprawie wapienno-cementowej; wewnątrz i zewnątrz otynkowane; tynko zewnętrzne fakturalne obwiedzione ramami z tynku gładkiego; w otynkowanych elewacjach jest ceglany detal architektoniczny: obramowania otworów, narożne lizeny, gzymsy działowe, które są zarazem parapetowymi, strefy podokapowe. Przybudówka pd.-wsch. - o ścianach z cegły i pustaków.

Stropy - wszystkie drewniane, belkowe, nagie; końcówki belek oparte na ścianach dłuższych budynku i podparte dwoma stalowymi podciągami z dwuteownika 350 mm; każdy podciąg podparty jest trzema żeliwnymi kolumnami w kondygnacji parteru kolumny o ϕ 20, na piętrze o ϕ 17; podciąg w kondygnacji parteru łączony z fragmentów - pomiędzy kolumnami parteru i piętra włożone są żeliwne prostopadłościenne kostki, które razem z fragmentami belek stalowych (tworzących podciągi) są usztywnione i skręcone śrubami Withworta. Belki stropowe z drewna ciosanego i ciętego piłą ręczną.

Wieżba dachowa - drewniana, konstrukcji płatwiowo-kleszczowej, oparta na dwóch ściankach kolankowych, które podtrzymują płatwie stopowe, dwurzędowej ramie stolcowej podtrzymującej dwie płatwie połaciowe i na jednym rzędzie krótkich słupków podtrzymujących płatew kalenicową; te krótkie słupki zawieszone są w dwóch długich zastrzałach dołem osadzonych w słupach ramy stolcowej i razem z niki usztywnione są poprzecznie parą długich zastrzałów obłapujących krótkie słupki środkowe, zastrzały, stolce tuż pod płatwiami pośrednimi i krokwie. Dodatkowe usztywnienie poprzeczne stanowią ukośne zastrzały górą zaczopowane w krokwi, dołem - w belce tuż przy słupku ścianki kolankowej, z którym zastrzał usztywniony jest parą krótkich kleszczy.

Pokrycie dachów. Wieża łupkiem, spichlerz zapewne papą na deskowaniu.
Schody zewnętrzne - dwa krótki, proste biegi prowadzą do dwóch wejść; w każdym biegu każdy stopień z jednego bloku granitowego, w tym, 3 stopnie są ciosane (opracowane kamieniarsko), a czwarty (początkowy) jest nieregularny.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
W O S K O W I C E M A Ł E	SPICHLERZ (6)	dokończenie opisu + plan sytuacyjny + spis fotografii

W schodach wewnętrznych pierwszy podest tuż przy początku biegu jest betonowy; wyżej schody są jednobiegowe, proste, drewniane, policzkowe (stopnie o simowym profilu i pełne podstopnice są wpuszczone w dwie belki policzkowe; balustrada prosta drewnana złożona z słupka początkowego i końcowego oraz z profilowanej poręczy.

Posadzki - w przyziemiu betonowa, wyżej - drewniane podłogi deskowe tzw. "białe".

Otwory okienne o zróżnicowanych wykrojach i różnym wypełnieniu. Wszystkie otwory okienne w północnej elewacji wypełnione są oknami drewnianymi, a w pozostałych elewacjach spichlerza - oknami stalowymi. W otworach okiennych dodatkowo od zewnątrz osadzone są siatki stalowe rozpięte na drewnianych ramach. Otwory okienne wieży - duże, zamknięte od góry półkoliście, wypełnione są drewnianymi oknami krosnowymi, pojedynczymi, ze ślemieniem, o półkolistej części nadślemiennej - półstałej, o przeszkleniu ujętym w pojedyncze dwie szczebliny wychodzące promieniście z półkołem zaznaczonego centrum. W podślemiennych częściach tych okien wieży: na II piętrze zachowane oryginalne dwa symetryczne skrzydła, każde zawieszone na dwóch zawiasach kątowych polskich na hakach, o przeszkleniu podzielonym dwoma pojedynczymi szczeblinami poziomymi na 3 jednakowej wielkości szyby; a w kondygnacji I piętra w oknie tym zamiast skrzydeł jest jedna tafła szkła matowego osadzona bezpośrednio w krośnie, przymocowana gwoździami. W elewacji północnej w klatce schodowej - otwory okienne zamknięte od góry odcinkowo, wypełnione drewnianymi oknami pojedynczymi krosnowymi, jednopoziomowymi, dwudzielnymi, dwuskrzydłowymi, rozwieranymi, w każdym skrzydle dwie pojedyncze szczebliny poziome dzielą przeszklenie na 3 szyby o jednakowej wysokości; skrzydła wyposażone w gałki i osadzone na zawiasach kątowych polskich. W tworze okiennym bliźniaczym na parterze do klatki schodowej, we wnęce od strony wnętrza osadzone okno drewniane, jednopoziomowe, dwudzielne, o dwóch skrzydłach z szczeblinami krzyżowymi, skrzydła obecnie są półstałe (bo przytrzymywane gwoździami zamiast zawieszenia na zawiasach). W pozostałych elewacjach spichlerza otwory okienne bliźniacze do parteru i zestawione po 3 szt. do kondygnacji piętra oraz poddasza od zewnątrz ujęte są w ceglane obramowania zasklepiene od góry łukami odcinkowymi. Każdy z tych prostokątnych otworów wypełniony jest oknem stalowym z żaluzją. W IV kondygnacji wieży - koliste blendy w ceglany obramowaniu z zaznaczonymi czterema kłińcami.

Otwory drzwiowe - oryginalne - na osi do przyziemia wieży zamknięty od góry półkoliście, do skrajnych osi w fasadzie i szeroki otwór drzwiowy w elewacji południowej oraz wąski otwór drzwiowy do drugiej wieży południowej od zach. → zaskleione od góry łukami odcinkowymi; wszystkie zewnętrzne otwory drzwiowe wypełnione są tępyimi drzwiami drewnianymi, deskowo-listwowo-zastrzałowymi, osadzonymi za zawiasach polskich na hakach; szerokie otwory drzwiowe wypełnione drzwiami dwuskrzydłowymi, symetrycznymi, a węższe otwory drzwiami jednoskrzydłowymi. Drzwi zewnętrzne w fasadzie osadzone są na zawiasach ozdobnych, kutyh. Otwory drzwiowe z wieży do wnętrza spichlerza - prostokątne, wypełnione drewnianymi drzwiami ościeżnicowymi, dwuskrzydłowymi, symetrycznymi, o skrzydłach konstrukcji deskowo-szpungowej, osadzonych na dwóch kutyh, kowalskich zawiasach pasowych, długich, poziomyh, zamykane na zamek skrzynkowy. Otwory drzwiowe z wnętrza spichlerza do jego wieży południowej wypełnione są węższymi drzwiami ażurowymi. Nowe drzwi do przybudówki pd.-wsch. - prostokątne.

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

Lucja Gajda, 1995 r.,

Miejsce przechowywania negatywów: MNRI PRS Szreniawa

- 1) prostokątne
- 2) z ozdobną tarasą

Wzór ODZ 1978 r.

3. **RZUT.** Spichlerz na planie prostokąta, o wym.: 19,15 x 14,11 m, do którego na osi podłużnej od południa i północy przylegają dwie wieże, każda na planie prostokąta; wieża północna o wym.: 4,62 x 3,92 m wysunięta jest od północy w ryzalit, tzn. po bokach ujęta w dwa płytsze aneksy. Aneks pn.-zachodni mieści klatkę schodową, a aneks pn.-wsch. włączony jest do przestrzeni magazynowej spichlerza. Wejścia do spichlerza - z obu ścian szczytowych; w fasadzie - 3 wejścia rozmieszczone symetrycznie, szersze na osi wieży i dwa węższe - na osiach aneksów; w szczycie pd. - na osi zach. przeszła szeroka brama wjazdowa. Przy pd.ścianie szczytowej spichlerza i wsch.ścianie pd.wieży - nowsza przybudówka.

4. **BRYŁA.** Trzykondygnacyjna, piętrowa z wysokim poddaszem użytkowym, niepodpiwniczona, nakryta wraz z obu północnymi aneksami jednym dachem dwuspadowym o małym kącie spadku połaci i z okapami wysuniętymi na końcówki krokwi, i płatwi. Ryzalitowana wieża północna - zewnątrz pięciokondygnacyjna, wypiętrzona znacznie ponad dach spichlerza, nakryta dwukondygnacyjnym hełmem z latarnią; - dolna kondygnacja hełmu ma kształt stromego dachu czterospadowego o ściętym wierzchołku; na tym - latarnia na planie kwadratu z dwoma arkadowymi przezroczami w każdym boku, nakryta własnym hełmem w kształcie wysokiego ostroplupa o podstawie kwadratu, zwieńczonym kulą i szpicem. W każdej z połaci dachowych hełmu latarni mała facjata - wystawka dachowa z prostokątnym otworem okiennym, nakryta stromym daszkiem dwuspadowym. Wieża południowa - zewnątrz czterokondygnacyjna, nakryta dachem dwuspadowym, równoległym do dachu spichlerza, o małym kącie spadku połaci, z okapami wysuniętymi na końcówki krokwi i płatwi. Przybudówka pd.-wsch. - dwukondygnacyjna, nakryta dachem pulpitem w wydatnym okapie od wschodu. Do pd.ściany przybudówki i wieży przymocowane jest szerokie zadaszenie od południa oparte na dwóch słupach.

5. **ELEWACJE.** Otynkowane z ceglanym detałem architektonicznym. Elewacje spichlerza z wyjątkiem wież są trzykondygnacyjne, ujęte w narożne ceglane lizeny, podzielone poziomo dwoma gzymsami działowymi, które są zarazem parapetowymi okien i zwieńczone ceglaną strefą podokapową. Gzymsy działowe spichlerza obiegają bryłę wraz z wieżą południową i są przerwane jedynie przez wieżę północną i przysłonięte przez przybudówkę. Z gzymsami działowymi łączą się ceglane obramowania otworów okiennych zgrupowanych po 2 w kondygnacji parteru i po 3 w obu wyższych kondygnacjach. Każda elewacja jest symetryczna. Dłuższe elewacje spichlerza - wsch. i zach. - są czteroosiowe, a przylegające do nich północne aneksy - są jednoosiowe. W kondygnacji parteru i piętra na otykowanych płaszczyznach widoczne są kute stalowe ozdoby przewłoczki kotwienia stropów. Elewacja główna północna - trójprzęsłowa, trójosiowa, trzykondygnacyjna, z ryzalitowaną, jednoosiową, pięciokondygnacyjną wieżą na osi. Skrajne części tej elewacji podzielone gzymsami działowymi - parapetowymi. Wieża z dużymi drzwiami do przyziemia i otwory okienne do II i III kondygnacji wieży - umieszczone są na tym samym poziomie jak otwory skrajnych aneksów. Te półkoliście od góry zamknięte otwory wieży - z cegły mają tylko archiwolty łuków, które przy podstawach przechodzą poziomo w ceglane gzymsy działowe wieży. IV kondygnacja wieży - niska, bez własnego otworu okiennego, zwieńczona gzymsem działowym przebiegającym na wysokości kalenicy dachu spichlerza. V kondygnacja wieży - wysoka, na osi z każdej strony z kolistym otworem: okiennym tylko od pd., z pozostałych stron są to blendy z emblematami (od pn. - tarcza herbowa, od wsch. - inicjały "AvL", od zach. - data "1894". V kondygnacja wieży zwieńczona jest okapem podpartym rzadko rozstawionymi dużymi kroksztynami. Elewacja tylna, szczytowa południowa - trójprzęsłowa z przylegającą na osi wieżą, podzieloną tymi samymi gzymsami działowymi jak elewacja, z tym, że III kondygnacja wieży jest znacznie wyższa od pozostałych. IV kondygnacja wieży z otworami okiennymi wąskimi (prawie szczelinowymi) bliźniaczymi - od wsch. i zach. oraz trzema blisko siebie umieszczonymi na osi ściany pd.; kondygnacja zwieńczona ceglaną, wysuniętą z lica strefą podokapową, o schodkowo kształtowanej dolnej krawędzi od pd. i pn. Przy wsch. części tej elewacji wysoka przybudówka, przysłaniająca 2 dolne kondygnacje. W zachodnim przęśle skrajnym tej elewacji szerokie drzwi do przyziemia, wyżej na osi okna.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

W O S K O W I C E M A Ł E

SPICHLERZ (6)

Fotografie

Wkładkę założyła: Lucja Gajda, 1995 r.

Miejsce przechowywania negatywów:

MNRiPRS Szreniawa

4

2

3

7.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

5.

6.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
W O S K O W I C E M A Ł E	SPICHLERZ (6)	dokończenie opisu + spis fotografii + plan sytuacyjny

6. **WNĘTRZE.** Główne wejście do spichlerza w elewacji szczytowej północnej, w ryzalitowanej wieży, po bokach flankowane dwoma wejściami bocznymi do przylegających do wieży aneksów. W przestrzeń aneksu pn.-zach. wbudowana jest klatka schodowa, całkowicie otwarta do wnętrza poszczególnych kondygnacji wieży. Wnętrza I, II i III kondygnacji wieży połączone są drzwiami z pomieszczeniami magazynowymi spichlerza. Każda kondygnacja magazynowa spichlerza jest jednoprzestrzenna, połączona z przestrzenią aneksu pn.-wsch. Z poszczególnych magazynów jest przejście do pomieszczeń w wieży południowej.

7. **WYPOSAŻENIE.** Pod stropem III kondygnacji wieży jest zamontowane koło transmisyjne - zapewne jest to pozostałość urządzenia do wciągania worków; w stropach I i II kondygnacji wieży są ruchome klapy. Obecnie w wieży południowej zamontowany jest system urządzeń (wialni) do czyszczenia nasion zbóż; pod zewnętrznym zadaszeniem znajduje się wielka skrzynia do zsypywania zboża, które mechanicznie jest transportowane do czaszczenia.

8. **INSTALACJE.** Elektryczna, odgromowa.

S p i s f o t o g r a f i i +

1. Widok ogólny od strony północno-zachodniej.
2. Widok ogólny bryły od strony południowej.
3. Widok od strony południowo-wschodniej.
4. Data w zachodniej elewacji wieży północnej.
5. Tarcza herbowa w okulusie w północnej elewacji wieży.
6. Inicjały właściciela majątku w okulusie wschodniej elewacji wieży pn.
7. Ozdobny zawias przy drzwiach wejściowych do klatki schodowej.

Wkładkę założył:

Łucja Gajda, 1995 r.

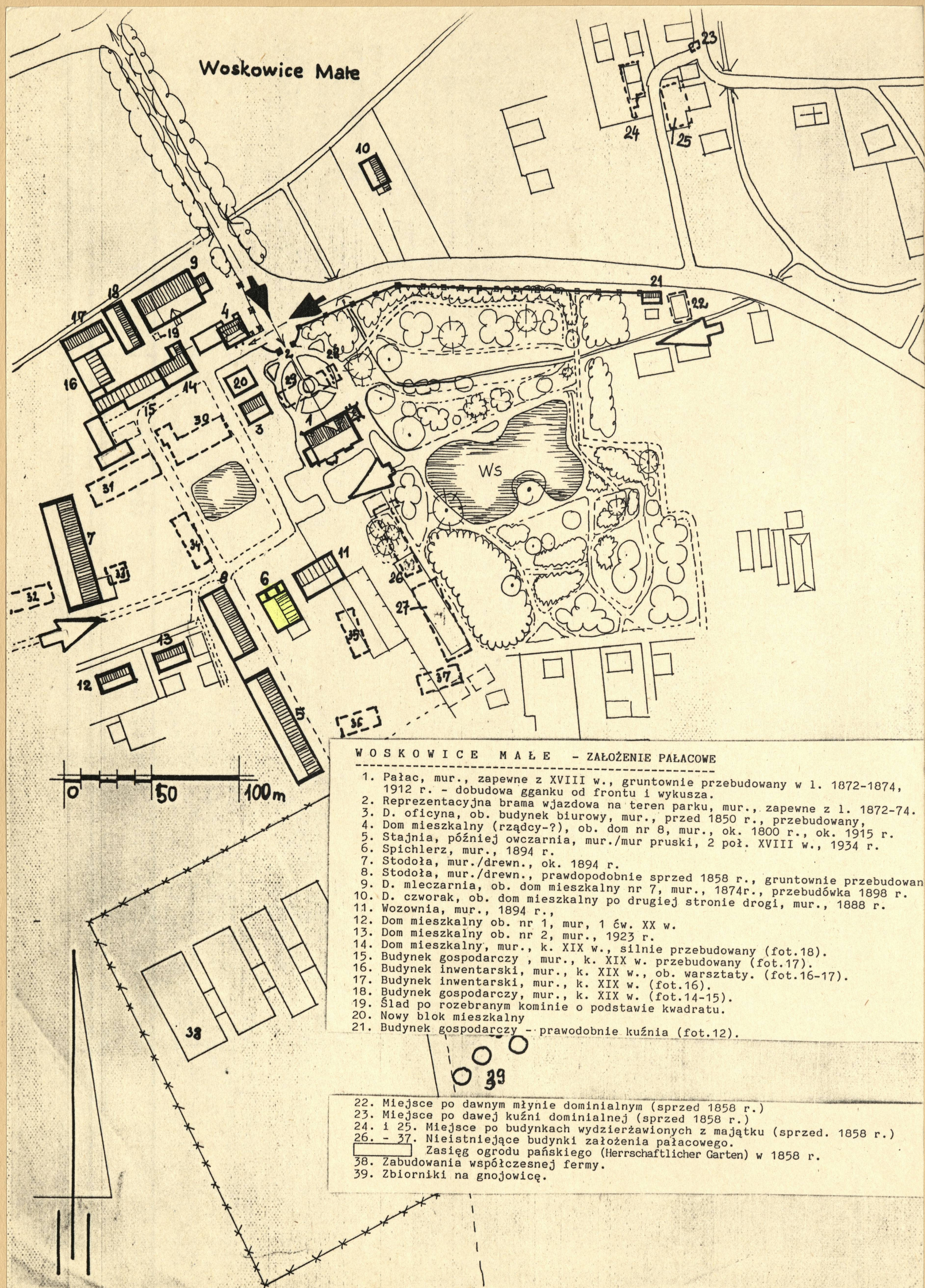
(imie, nazwisko, data)

MNR1PRS Szreniawa

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.

Woskowice Małe

WOSKOWICE MAŁE - ZAŁOŻENIE PAŁACOWE

1. Pałac, mur., zapewne z XVIII w., gruntownie przebudowany w l. 1872-1874, 1912 r. - dobudowa ganku od frontu i wykusza.
2. Reprezentacyjna brama wjazdowa na teren parku, mur., zapewne z l. 1872-74.
3. D. oficyna, ob. budynek biurowy, mur., przed 1850 r., przebudowany,
4. Dom mieszkalny (rządcy-?), ob. dom nr 8, mur., ok. 1800 r., ok. 1915 r.
5. Stajnia, później owczarnia, mur./mur pruski, 2 poł. XVIII w., 1934 r.
6. Spichlerz, mur., 1894 r.
7. Stodoła, mur./drewn., ok. 1894 r.
8. Stodoła, mur./drewn., prawdopodobnie sprzed 1858 r., gruntownie przebudowany
9. D. mleczarnia, ob. dom mieszkalny nr 7, mur., 1874r., przebudówka 1898 r.
10. D. czworak, ob. dom mieszkalny po drugiej stronie drogi, mur., 1888 r.
11. Wozownia, mur., 1894 r.,
12. Dom mieszkalny ob. nr 1, mur., 1 ćw. XX w.
13. Dom mieszkalny ob. nr 2, mur., 1923 r.
14. Dom mieszkalny, mur., k. XIX w., silnie przebudowany (fot.18).
15. Budynek gospodarczy, mur., k. XIX w. przebudowany (fot.17).
16. Budynek inwentarski, mur., k. XIX w., ob. warsztaty. (fot.16-17).
17. Budynek inwentarski, mur., k. XIX w. (fot.16).
18. Budynek gospodarczy, mur., k. XIX w. (fot.14-15).
19. Ślad po rozebranym kominie o podstawie kwadratu.
20. Nowy blok mieszkalny
21. Budynek gospodarczy - prawdopodobnie kuźnia (fot.12).

22. Miejsce po dawnym młynie dominialnym (sprzed 1858 r.)
23. Miejsce po dawnej kuźni dominialnej (sprzed 1858 r.)
24. i 25. Miejsce po budynkach wydzierżawionych z majątku (sprzed 1858 r.)
26. - 37. Nieistniejące budynki założenia pałacowego.
38. Zabudowania wsi pańskiej (Herrschaftlicher Garten) w 1858 r.
39. Zbiorniki na gnojowicę.

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 3870 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa zabudowy - 375 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>spichlerz</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>spichlerz</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Dokumentacja prac remontowych nie była dotychczas prowadzona.</p>	<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania fundamentów, ścian i stropów w samym spichlerzu - ogólnie dobry.</p> <p>Stan dachu - względnie dobry.</p> <p>Najgorzej zachowany jest strop nad III kondygnacją wieży, brak jest ok. 50% desek, część ich zgniła, a część jest wyjęta. Wieża najprawdopodobniej na nieszczelny dach. Zawilgocony jest również strop nad II kondygnacją wieży z dużymi ubytkami w deskach.</p> <p>W części okien drewnianych brak jest pojedynczych szczeblin lub całych skrzydeł.</p> <p>Z części otworów okiennych wyjęte są również stalowe żaluzje.</p> <p>Na hełmie wieży duże ubytki w pokryciu dachowym.</p>		
<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Remont kapitału hełmu wieży → naprawa i impregnacja więźby dachowej, założenie nowego odeskowania i pokrycie z łupka lub z blachy.</p> <p>Wymiana stropów nad II i III kondygnacją wieży.</p> <p>Uzupełnić ubytki w oszkleniu okien.</p> <p>Użytkować zgodnie z przeznaczeniem i prowadzić remonty bieżące.</p>			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

opracowanie, rysunki, zdjęcia

imię i nazwisko

data

Łucja Gajda 1995 r.

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

27. Załączniki

Wkładki nr: 1,2,3,